

Täysistunto

Perjantai 10.10.2025 klo 13.00—13.30

Täysistunto alkoi klo 13.00. Täysistunto päättyi klo 13.30.

Puhetta johti puhemies Jussi Halla-aho (13.00—13.30).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 9.10.2025 antanut hallituksen esitykset HE 136-151/2025 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 254, 260, 261, 265, 271, 273-279, 281, 283/2025 vp.

2.3. Kansalaisaloitteet

Eduskunnalle on 9.10.2025 toimitettu kansalaisaloite KAA 7/2025 vp: Krääsätalous kuuriin – suomalaisyritysten ja kuluttajien oikeuksien puolesta.

3. Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Nyt päätetään talousvaliokunnan mietinnön TaVM 9/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta. Keskustelu asiasta päättyi 8.10.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hilkka Kemppi on edustaja Hannu Hoskosen kannattamana ehdottanut, että eduskunta hyväksyy vastalauseen mukaisen kannanoton.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

Selonteko hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Hilikka Kempin ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 21; poissa 18 (äänestys 1).

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 1/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

4. Kulttuuripoliittinen selonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 8/2024 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 5/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Nyt päätetään sivistysvaliokunnan mietinnön SiVM 5/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta. Keskustelu asiasta päättyi 9.10.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on edustaja Pia Lohikoski edustaja Veronika Honkasalon kannattamana ehdottanut, että eduskunta hyväksyy vastalauseen 1 mukaisen kannanoton, ja edustaja Inka Hopsu edustaja Hanna Holopaisen kannattamana ehdottanut, että eduskunta hyväksyy vastalauseen 2 mukaisen kannanoton.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensin äänestetään edustaja Lohikosken ehdotuksesta edustaja Hopsun ehdotusta vastaan, ja lopuksi äänestetään voittaneesta valiokunnan ehdotusta vastaan.

Äänestysjärjestys hyväksyttiin.

1) Inka Hopsun ehdotus ”jaa”, Pia Lohikosken ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 132, ei 50; poissa 17 (äänestys 2). Tässä äänestyksessä voitti Inka Hopsun ehdotus.

2) Mietintö ”jaa”, Inka Hopsun ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 160, ei 22; poissa 17 (äänestys 3).

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi valtioneuvoston selonteon VNS 8/2024 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

5. Oulaskankaan sairaalassa tulee mahdollistaa ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys

Kansalaisaloite KAA 2/2025 vp

Valiokunnan mietintö StVM 13/2025 vp

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 13/2025 vp. Keskustelu asiasta päättyi 8.10.2025 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa edustaja Hanna-Leena Mattila on edustaja Ville Merisen kannattamana tehnyt vastalauseen mukaisen ehdotuksen.

Tulkki esitti selonteon ruotsiksi.

Selonteko hyväksyttiin.

Mietintö ”jaa”, Hanna-Leena Mattilan ehdotus ”ei”. Äänestyksen tulos: jaa 95, ei 85; pois-
sa 19 (äänestys 4).

Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen kansalaisaloitteeseen KAA 2/2025 vp sisältyvän ehdotuksen hylkäämisestä. Asian käsittely päättyi.

6. Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitran toimintakertomus vuodelta 2024

Kertomus K 3/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 14/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 14/2025 vp. Nyt päätetään kannan-
otosta kertomuksen johdosta. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.06 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Aluksi toivotan kaikille erinomaista Suomen kirjallisuuden ja Aleksis Kiven päivää!

Sitra on jälleen tehnyt arvokasta työtä katsoessaan kauas tulevaisuuteen mutta samalla pitäen mielensä tiukasti tässä ajassa ja päivässä, ajassa, jossa turvallisuus ei ole enää itses-
tänselvyyttä. Maailma ympärillämme on muuttunut: epävakaus, ilmastonmuutos, kybe-
ruhat ja kansainväliset jännitteet koettelevat yhteiskuntamme kestävyyttä tavalla, jota
emme olisi vielä muutama vuosi sitten uskoneet mahdolliseksi. Sitran toimintakertomuk-
sessa muistutetaan, että turvallisuus ei synny vain rajojen vartioinnista tai puolustuskyvys-
tä. Kuten tiedämme, turvallisuus syntyy luottamuksesta, kestävydestä ja kyvystämme toi-
mia yhdessä myös silloin, kun ajat käyvät vaikeiksi. Sitra ei ainoastaan analysoi tulevai-
suuden uhkia, vaan toimii aktiivisesti turvallisuuden vahvistamiseksi edistäen huoltovar-
muutta, digitaalista luottamusta ja yhteiskunnan kriisinkestävyttä konkreettisilla toimin.

Arvoisa puhemies! Sitra korostaa, että yhteiskuntamme turvallisuus rakentuu kyvystäm-
me sopeutua ja toipua kriisistä. Toimintakertomuksessa on esitetty vahvoja toimia huolto-
varmuuden, kriittisten rakenteiden ja digitaalisen turvallisuuden vahvistamiseksi. Se on
työtä, joka ulottuu teollisuudesta julkiseen hallintoon ja aina yksittäisen kansalaisen ar-

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

keen asti. Kertomuksessaan Sitra on painottanut, että yhteiskunnallinen varautuminen ja huoltovarmuus ovat osa kestävästä tulevaisuudesta. Ne eivät siis ole pelkästään kriisien hallintaa vaan etukäteen rakennettua turvaa, joka antaa meille toimintakykyä myös vaikeina aikoina. Siksi meidän on panostettava kokonaisturvallisuuteen ja nähtävä turvallisuus laajana, meitä kaikkia yhdistävänä asiana.

Arvoisa puhemies! On oikein ja täysin kohtuullista sanoa, että turvallisuus on yhteiskuntamme tärkein asia. Ilman turvallisuutta ei ole vakautta, ei luottamusta, ei kasvua eikä onnellista ja arkista elämää. Sitran toimintakertomus muistuttaa meitä siitä, että turvallisuuden eteen tulee toimia. Kun vahvistamme demokratiaa, luottamusta, tiedon luotettavuutta ja ekologista kestävyyttä, rakennamme samalla Suomen kokonaisturvallisuutta. Tämä kertomus on osoitus siitä, että tulevaisuuteen katsova turvallisuuspolitiikka ei ole vain reagointia kriiseihin. Se on viisautta, jolla turvaamme isänmaamme ja sen ihmisten hyvinvoinnin tänään ja myös huomenna. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

13.11 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Sitran uusi strategia ohjaa mielestäni toimintaa parempaan suuntaan, ja viime vuoden toiminnassa korostuvat tekoäly sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan kehittäminen antavat Suomelle eväitä kasvuun. Talousvaliokunta pitää mietinnössään erityisesti tekoälykokeilujen toteuttamista ja jatkoa merkittävänä avauksena, etenkin jos hankkeet etenevät pilotoinnista rakenteellisiin, tuottavuutta parantaviin uudistuksiin esimerkiksi terveydenhuoltosektorille. Tähän valiokunnan yksimieliseen näkemykseen on helppo yhtyä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

13.11 Jaana Strandman ps: Arvoisa puhemies! Vuotta 2024 voi Sitran osalta kuvata merkittävien muutosten vuodeksi. Samaan aikaan kun valmisteltiin uusi strategia, käytiin myös läpi muutosneuvottelut, jotka johtivat 25 prosentin henkilöstövähennyksiin kotimaan toiminnassa ja noin miljoonan euron kulusäästöihin. Mutta samalla näiden muutosten keskellä Sitra on vahvistanut rahoituskapasiteettinsa viisinkertaiseksi ja palauttanut kestävä talouskasvun tavoittelun selkeästi perustehtävänsä ytimeen.

Uusi strategia asettaa Sitralle selkeän suunnan: hyvinvoinnin ja talouskasvun edistäminen luonnon kantokyvyn rajoissa. Tätä työtä Sitra tekee ennakoimalla tulevaisuutta, kehittämällä ratkaisuja yhteiskunnan monimutkaisiin ongelmiin ja skaalaamalla toimivia malleja yhteistyössä muiden kanssa. Näin Sitra tukee koko Suomen uudistumiskykyä ja kestävä kasvua.

Talousvaliokunta pitää näitä painotuksia oikeansuuntaisina. Sitra on tuonut monia uusia tuloksia tekoälyn hyödyntämisessä, tki-järjestelmän kehittämisessä sekä EU-yhteistyössä. Erityisesti tekoälykokeilut julkisella sektorilla ovat avaus, jolla voi olla kauaskantoisia vaikutuksia, jos ne johtavat rakenteellisiin uudistuksiin ja tuottavuuden parantumiseen esimerkiksi terveydenhuollossa.

Arvoisa puhemies! Sitra ei ole tutkimuslaitos, vaan eduskunnan alainen itsenäinen julkisoikeudellinen rahasto, jolla on erityinen tehtävä: vahvistaa Suomen vakaata ja tasapainoista kehitystä, talouskasvua ja kilpailukykyä. Siksi sen työn tulee olla tulevaisuuteen kat-

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

sovaa ja yhteiskuntaa uudistavaa, ei päällekkäistä muiden toimijoiden kanssa, vaan niitä täydentävää.

Sitra on osoittanut olevansa merkittävä suunnannäyttävä myös kansainvälisesti. Sen työ kestävästä kasvusta, datan ja tekoälyn sekä demokratian ja yhteiskunnallisen luottamuksen vahvistamiseksi on saanut tunnustusta myös Suomen rajojen ulkopuolella. Tämä kertoo siitä, että suomalaisella osaamisella ja pitkäjänteisellä työllä on painoarvoa kansainvälisissä keskusteluissa ja ratkaisuissa. Valiokunta on kuitenkin aivan oikein todennut, että Sitran kansainvälistä toimintaa tulee jäsentää ja kohdentaa entistä strategisemmin. EU-vaihtokulttuurin, kestävästä kasvusta ja teknologisen kehityksen kysymyksissä Sitralla on paljon annettavaa, mutta myös vastuu fokusoida työnsä olennaisimpaan.

Talousvaliokunta painottaa myös Sitran roolia turvallisuusympäristön muutosten huomioimisessa. Maailman kriisit, geopoliittinen epävakaus ja toimitusketjujen haavoittuvuus vaikuttavat meihin kaikkiin. Sitran on jatkossa otettava tämä näkökulma osaksi ennakointia ja tulevaisuustyötä. Tulevaisuutta ei voi rakentaa irrallaan turvallisuudesta.

Arvoisa puhemies! Sitra on suomalaisen yhteiskunnan pitkän aikavälin kompassi. Sen tehtävä on näyttää suuntaa, kun maailma muuttuu, mutta sen on tehtävä se tehokkaasti, vaikuttavasti ja yhteistyössä muiden kanssa. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että Sitra jatkaa uudistumistaan ja keskittyy ydintehtäväänsä: kestävästä kasvusta talouskasvuun, innovaatiokykyyn ja yhteiskunnallisen resilienssin vahvistamiseen. Näillä valinnoilla rakennamme tulevaisuutta, joka on sekä vahva että vastuullinen ja jossa Suomi on edelleen tulevaisuuden tekijä, ei vain sen seuraaja. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

13.15 Janne Jukkola kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Sitra on aina ollut ja on yhä suomalaisen yhteiskunnan yksi tärkeimmistä tulevaisuustaloista. Se on tehnyt vuosikymmenien ajan merkittävää työtä Suomen kehittämiseksi, mutta tänä vuonna olemme nähneet, että myös Sitran kaltaisen instituution on joskus uudistuttava, ja vuosi 2024 on ollut Sitrassa muutoksen ja kirkastumisen vuosi. Toimintaa on kehitetty, ja painopisteet ovat nyt erittäin selkeät. On hienoa ja merkityksellistä, että Sitra on palautettu siihen tehtävään, jota varten se aikanaan perustettiin: rakentamaan Suomen hyvinvointia ja vauhdittamaan talouden kasvua. Se on iso ja arvokas muutos.

Itse Sitran hallintoneuvoston jäsenenä voin sanoa, että oma kokemus on vahvasti se, että Sitra on aidosti keskeinen elin Suomen kehittämisessä, kun fokus pysyy juuri tuossa tavoitteessa vauhdittaa talouden kasvua. Sen kautta näkee, kuinka monella alalla meillä on osaamista ja halua uudistua ja miten tärkeää on, että joku kokoaa nämä langat yhteen. Sitra ei ole virasto eikä ajatushautomo, vaan riippumaton tulevaisuustalo, joka etsii ratkaisuja yli hallinnonalojen.

Arvoisa puhemies! Sitran uusi strategia on kunnianhimoinen, mutta myös hyvin linjaka. Kestävästä kasvusta tavoittelu on palautettu työn ytimeen, kasvun, joka perustuu osaamiseen, innovaatioihin ja luonnon kantokyvyn kunnioittamiseen. Samalla Sitra on katsonut myös peiliin: rakenteita on uudistettu, henkilöstökuluihin puututtu ja byrokratiaa purettu. Mutta samalla rahoituskapasiteetti viisinkertaistuu. Vähemmän hallintoa, enemmän tekoja ja tuloksia — se on oikea suunta.

Sitra tekee työtä kolmella tavalla: se ennakoii tulevaa, etsii ratkaisuja ja skaalaa ne käyttöön. Tämä on sitä, mitä Suomi tarvitsee — rohkeutta kokeilla, mutta myös kykyä viedä

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

hyvät ideat käytäntöön. Erityisen ilahduttavaa on, että tekoäly on nostettu yhdeksi Sitran isoimmista painopisteistä, ja Sitra on tässä ottanut edelläkävijän roolin, ja hyvästä syystä. Tekoäly on väline, jolla voidaan parantaa julkisen sektorin tuottavuutta, vapauttaa työntekijöiden aikaa ja samalla nostaa palveluiden laatua. Näissä kokeiluissa Sitra on näyttänyt, että teknologiaa voi hyödyntää vastuullisesti ja ihmislähtöisesti, juuri niin kuin sen kuuluukin tapahtua. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

13.18 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Sitra on meille suomalaisille iso asia, ja kuten kollegat tässä totesivat, paljon hyvää on tehty. Ehkä tässä nyt tänään selkein viesti on, että palataan sinne perusasioiden äärelle, niin kuin oikeastaan kaikessa nyt pitää ajatella perusasioiden kautta.

Haluan kuitenkin korostaa sitä tosiasiaa, että kyllähän Sitran ja kaikkien tällaisten ajatushautomoiden rooli on nyt erittäin haastava. Maailma on muuttunut valtavasti. Tässäkin puhutaan kauniita sanoja skaalaamisesta ja kehittämisestä, mutta mikä se todellisuus maailmassa on, ja mitkä ne meidänkin luvut ovat talouskasvun tai skaalaamisen osalta viime vuosina tai vuosikymmenenä? Ne ovat erittäin erittäin huonot. Ne ovat käytännössä nolla. Eli siinä mielessä haastan kyllä meitä kaikkia, että Sitrakin tekee valintoja niin, että syntyy oikeasti jotain skaalattavaa ja syntyy oikeasti jotain konkreettista, ja tekee sitä perustehtävää, mihin se on aikanaan perustettu. Eikä tämä koske vain Sitraa, vaan tämä koskee kaikkia muitakin eri ministeriöiden alaisia toimijoita ja eduskunnan alaisia toimijoita. Nyt viimeistään tämän laman keskellä on kaikkien syytä katsoa totuutta silmiin: jos ei tuloksia tule, pitää tehdä muutoksia ja sitten käydä läpi ne muutokset, tuovatko ne tuloksia. Siinäkin mielessä tämä data- ja tekoälykeskustelu kaikkiaan vaatii vähän laajemman keskustelun siitä, kenellä se todellinen valta on, mihin se maailma on menossa ja missä Suomi todella luo arvoa. Eli toivotan kaiken tämän tervetulleeksi, mutta haluan myös käydä sitä keskustelua tässäkin salissa, miten Suomi tästä suosta nousee.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola, olkaa hyvä.

13.20 Janne Jukkola kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Vastaisin vähän edustaja Skinnarille. Oli ihan hyviä kommentteja ja nostoja, mitä tuossa tuli.

Tässä nyt sen kahden vuoden aikana, mitä itse olen hallintoneuvostossa istunut, ollaan uudistettu sitä strategiaa. Jos vähän kiteyttää, niin vähän vähennetty tai aika paljonkin vähennetty semmoista maailmanparantamista ja keskitytty tähän Suomen talouskasvun vauhdittamiseen. Tämä työ meillä on siinä aika hyvässä vauhdissa.

Kaikki nyt varmasti ymmärtävät, että kun strategiaa muutetaan, niin ennen kuin ne kaikki vanhat hankkeet siellä päättyvät ja uudet ajetaan tilalle, se ei tapahdu sekunnissa, mutta sitä kohti mennään. Minulla on ainakin tosi isot odotukset tämän tekoälyn tuomista hyödyistä, mitä ratkaisuita se tuo meille hyvinvointialueille ja kunnille, koska sielläkin myös alkaa olla se tilanne, että me tarvitaan osaavia tekijöitä sinne. Kilpailu on just näistä osajista kovaa. Mahdollisesti näillä tekoälyratkaisuilla kaikkia virkoja, mitkä sieltä eläköityvät, ei tarvitse täyttää, ja tästä tulee sitten myös ihan todellista säästöä — puhumattakaan siitä, miten ne skaalautuvat tuonne yritysmaailmaan, jolloin me pysytään tässä maailman kilpailussa mukana ja saadaan vauhditettua tätä Suomen kilpailukykyä. — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Skinnari, olkaa hyvä.

13.22 Ville Skinnari sd: Arvoisa puhemies! Arvoisa edustaja, kaikki tämä kuulostaa tietysti erittäin kauniilta, että pilotoidaan, kokeillaan, viedään käytäntöön hyvinvointialueille, mennään yritysten kanssa ja mennään tekemään yhteisiä innovaatioita, mutta miksi tämä systeemi ei ole toiminut viimeisen kymmenen vuoden aikana, tai 20 vuoden aikana? Tämä on 90-luvulla toiminut, ja me eletään vieläkin sitä 90-luvun maailmaa näissä meidän järjestelmissä. Tämä on paljon isompi remontti, mikä tarvitaan — ja tämä ei ole Sitran vika — koko meidän ajattelutavassa, jotta syntyy jotain tuloksia. Jos me katsotaan meidän kärkeilytyksiä, paljonko ne käyttävät rahaa tutkimukseen ja kehitykseen verrattuna vaikka ruotsalaiseen Spotifyhin, joka käyttää puolet liikevaihdosta tutkimukseen ja kehitykseen, niin miten me voidaan kilpailla tai puhua teknologian ja tekoälyn hyödyntämisestä, jos meidän panokset ovat murusia? Miten Sitra vaikuttaa siihen, että Suomessa lopetetaan investointi seiniin ja aletaan investoimaan oikeasti osaamiseen? Nämä ovat niitä isoja systeemitasen kysymyksiä — jotka lähtevät muuten myös sieltä hyvinvointialueilta. Mutta kaikkea tätä on tehty viimeiset vuodet, ja nyt ihmetellään, kun tuottavuus ei ole kasvanut, vienti ei vedä, talous ei kasva ja työttömyys on ennätyslukemissa.

On hyvä, jos Sitra ottaa tästä kaikesta kopin, mutta myös maan hallitus voisi tunnustaa nämä tosiasiat ja tehdä nyt tällä hallituskaudella jo ne muutokset siellä TEMin alaisissa toimijoissa, niitäkin on aika monta, joilla kaikilla on eri tavoitteet. Jos kaikilla on eri tavoitteet, miten voi syntyä yhteistä tekemistä? Kuinka kauan Suomella tähän on varaa? Hyvä, että Sitra näyttää esimerkkiä. Kiitos siitä.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 3/2025 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 51/2025 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 11/2025 vp

Toinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

13.24 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Hyvät kollegat, jotka ovat varsin vähissä tällä hetkellä, mutta siitä huolimatta! Avioliitto on yhteiskuntamme peruspilari. Tunnustavana kristittynä pidän avioliittoa erityisen arvokkaana ja sitovana liittona, jossa molemmat osapuolet sitoutuvat toisiinsa niin myötä- kuin vastamäessä. On kuitenkin todettava, että elämä ei aina kulje suunnitelmien mukaan — ei minullakaan. Myös avioliittoja päättyy, ja

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

silloin lainsäädännön on tarjottava oikeudenmukaiset ja selkeät puitteet omaisuuden jaon osalta.

Nyt käsiteltävässä esityksessä ehdotetaan, että tulevaisuudessa puolisoiden avio-oikeus toistensa omaisuuteen päättyisi automaattisesti, jos he hakevat avioeroa tai jos toinen puoliso kuolee avioeron hakemisen jälkeen. Tämä on merkittävä muutos, joka tuo selkeyttä erityisesti perintöoikeudellisiin tilanteisiin ja ehkäisee pyhän liiton väärinkäytöksiä. Samalla tämä esitys varmistaa, että puolisoiden asema on turvattu yhdenmukaisesti kaikissa tilanteissa.

Arvoisa puhemies! On hyvä ja perusteltu muutos, että avio-oikeus lakkaisi siinä vaiheessa, kun ero on vireillä. Näin vältetään tilanteet, joissa puolison kuolema kesken eroprosessin johtaisi yllättäviin ja kohtuuttomiin lopputuloksiin esimerkiksi perinnönjaossa. Tällainen oikeudellinen selkeys on omiaan vähentämään riitoja ja tukemaan rauhallista asioiden hoitamista vaikeissa elämänvaiheissa.

Lakivaliokunta on myös painottanut, että uusi avio-oikeusasioiden rekisteri Digi- ja väestötietovirastossa parantaa oikeusturvaa ja läpinäkyvyyttä. Suuri vaara piilee kuitenkin näin perusteellisessa muutoksessa. Uudesta lainsäädännöstä tulee tiedottaa laajasti, jotta jokainen puoliso tietää oikeutensa ja velvollisuutensa. Tämä on vastuullista ja ihmisläheistä lainvalmistelua.

Esitys kunnioittaa puolisoiden omaa tahtoa. Jos puolisoilla on yhteinen halu, voivat he edelleen sopia omaisuuden jakamisesta vapaasti. Jos yhteistä halua ei ole, on molempien omaisuus selkeämmin turvattu. Kyse ei siis ole siitä, että valtio puuttuisi perheiden yksityisiin ratkaisuihin, vaan siitä, että lainsäädäntö seuraa yhteiskunnan tarpeita ja käytännön oikeusturvaa.

Arvoisa puhemies! Haluan kiittää lakivaliokuntaa huolellisesta ja perusteellisesta työstä tämän esityksen parissa. Avioliitto on aina enemmän kuin pelkkä omaisuusjärjestely, mutta silloin, kun liitto päättyy tavalla tai toisella, on oikein, että lainsäädäntö tukee oikeudenmukaisuutta ja selkeyttä. Esitys palvelee tätä tarkoitusta, ja siksi kannatan esitystä.

Kiitos, arvoisa puhemies, ja erinomaista viikonloppua kaikille!

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 51/2025 vp sisältyvät 1.—3. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

8. Ilmoituksia

8.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 10.10.2025 antanut hallituksen esityksen HE 152/2025 vp, joka on esitys vuoden 2025 kolmanneksi lisätalousarvioksi.

Pöytäkirja PTK 94/2025 vp

9. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 14.10.2025 klo 14.00.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tämä täysistunto on päättynyt. Hyvää viikonloppua!

Täysistunto lopetettiin klo 13.29.

Pöytäkirjan vakuudeksi: